

УДК 330.1

JEL Classification: B40

Світлана Черничинець

Тернопільський національний економічний університет,
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46003, Україна
e-mail: 3396109@rambler.ru

к.е.н., доц., кафедра менеджменту організацій та інноваційного підприємництва

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

Анотація. У статті розглянуто корпоративні норми, які містяться в джерелах корпоративного права. Охарактеризовано сутність категорії «корпоративні права». Визначено основні недоліки трактування корпоративних прав у вітчизняному законодавстві та науковій літературі. Досліджено коло, перелік та зміст корпоративних прав, які залежать від не лише від організаційно-правової форми господарської організації та запропоновано власне визначення терміну «корпоративні права». Досліджено кореспондентів корпоративних прав та правомочності господарської організації щодо свого учасника. Досліджено корпоративні обов'язки власників корпоративних прав по відношенню до господарської організації.

Ключові слова: корпоративне право, корпоративне підприємство, господарська організація, корпоративні обов'язки.

Светлана Черничинец

МЕТОДОЛОГИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ СУЩНОСТИ КОРПОРАТИВНЫХ ПРАВ

Аннотация. В статье рассмотрены корпоративные нормы, содержащиеся в источниках корпоративного права. Охарактеризованы сущность категории «корпоративные права». Определены основные недостатки трактовки корпоративных прав в отечественном законодательстве и научной литературе. Исследованы круг, перечень и содержание корпоративных прав, которые зависят не только от организационно-правовой формы хозяйственной организации и предложено собственное определение термина «корпоративные права». Исследованы корреспонденты корпоративных прав и правомочия хозяйственной организации относительно своего участника. Исследованы корпоративные обязанности владельцев корпоративных прав в отношении хозяйственной организации.

Ключевые слова: корпоративное право, корпоративное предприятие, хозяйственная организация, корпоративные обязанности.

Svitlana Chernychynets

Ternopil National Economic University,
11, Lvivska str., 46003 Ternopil, Ukraine
e-mail: 3396109@rambler.ru

PhD, Assoc. Prof., Department of Organizational Management and Innovative Entrepreneurship

RESEARCH METHODOLOGY OF CORPORATE RIGHTS ESSENCE

***Abstract.** The article deals with the corporate standards which are in the sources of corporate right. The nature of the category “corporate rights” is outlined. The main disadvantages of corporate rights interpretation in the national legislation and the scientific literature are presented. It is investigated a range, a list and contents of corporate rights that depend on not only the legal form of business organization. The definition of the term “corporate rights” is suggested. The recipients of corporate rights and powers of business organization as to its participants are studied. The corporate obligations of corporate rights owners towards the business organization are presented.*

***Keywords:** corporate right; corporate enterprise; business organization; corporate responsibilities.*

Постановка проблеми. Основною тенденцією розвитку національних економік в сучасних умовах глобальної конкуренції є становлення і посилення ролі господарських товариств корпоративного типу. Великі корпоративні системи утворюють каркас економіки розвинених країн і світового господарства. Оскільки транспарентність корпоративних стосунків в Україні набуває первинного значення в розвитку бізнесу і подальший розвиток економіки дедалі більше ґрунтується на корпоративній моделі бізнесу, постає питання про підвищення якості корпоративного управління.

В Україні в результаті реформування відносин власності в процесі ринкових реформ сформувались великі корпорації у формі акціонерних товариств, ефективність діяльності яких значною мірою залежить від ефективності корпоративного управління. З точки зору самостійного теоретичного напрямку дослідження, корпоративне управління як система взаємопов'язаних механізмів, що направлена на регулювання інтересів між різними власниками корпоративних прав, залишається недостатньо дослідженим.

Аналіз останніх досліджень. На сьогодні присвячено чимало досліджень корпоративного права, зокрема таких авторів, як В. Борисова, Н. Глуць, І. Грущинський, О. Вінник, О. Кібенко, В. Коссак, О. Кібенко, В. Кравчук, В. Луць, А. Пилипенко, З. Ромовська, І. Саракун, Р. Сивий, І. Спасибо-Фатєєва, С. Румянцева, В. Цікало, О. Яворська та інші. Водночас, у науковій літературі недостатньо уваги приділяється дослідженню сутності корпоративних прав.

Постановка завдання. Дослідити суть та природу корпоративних прав учасників господарських товариств та корпоративних підприємств.

Виклад основного матеріалу. За останні два десятиліття термін “корпоративне право” став невід’ємною частиною економічного життя України. Цей не новий для українського законодавства термін вживався здебільшого для узагальнення.

Корпоративне право, як і будь-яке інше, має свої форми вираження. Воно рівною мірою застосовується до всіх учасників корпоративних відносин та є виразником нормативного характеру права. Корпоративні норми містять джерела корпоративного права і є системою їх форм, водночас це нормативно-правові акти, сукупність яких становить корпоративне законодавство.

Вперше, в нормативно-правових актах, поняття “корпоративні права” було визначено в Декреті Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року № 24-92 “Про впорядкування діяльності суб’єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств”, де було передбачено, що керівникам, заступникам керівників державних підприємств, установ і організацій, їх структурних підрозділів, а також посадовим особам державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування забороняється безпосередньо займатися підприємницькою діяльністю. Це не виключало їхнього права отримувати дивіденди від акцій, а також доходи від інших корпоративних прав.

В офіційному роз'ясненні Кабінету Міністрів України стосовно застосування зазначеного Декрету було зазначено, що під корпоративним правом слід розуміти право громадян на управління суб'єктами підприємницької діяльності і отримання дивідендів у відповідності зі своєю часткою майна.

Із введенням в дію 1 січня 1995 року Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" термін корпоративні права було на законодавчому рівні визначено як права власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства про господарські товариства, включаючи право на управління та отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи (підпункт 1.10 статті 1 цього Закону).

У зв'язку із внесенням змін до цього Закону у 1997 році було уточнено визначення терміну корпоративне право, як право власності на частку (пай) у статутному фонді (капіталі) юридичної особи, включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також частки активів у разі її ліквідації відповідно до чинного законодавства (підпункт 1.8 статті 1 цього Закону).

У зв'язку із внесенням змін до цього Закону у 2000 році, термін «корпоративні права» набув більш ширшого, за своїм значенням, визначення і уже трактувався наступним чином: «право власності на статутний фонд (капітал) юридичної особи або його частку (пай), включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також активів у разі її ліквідації відповідно до чинного законодавства, незалежно від того, чи створена така юридична особа у формі господарського товариства, підприємства, заснованого на власності однієї юридичної або фізичної особи, або в інших організаційно-правових формах».

Іншим нормативно-правовим актом, що визначає термін «корпоративні права» є Закон України "Про режим іноземного інвестування", введений в дію 25 квітня 1996 року, у відповідності до якого під корпоративними правами, слід розуміти право власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства України або законодавства інших країн), виражених у конвертованій валюті.

Аналіз наведених норм законодавства дає підстави дійти висновку, що до 2003 року корпоративні права в Україні розглядалися лише як права власності на статутний фонд (капітал) юридичної особи або його частку (пай), включаючи певні правомочності.

У зв'язку із прийняттям Господарського кодексу України, який набрав чинності 1 січня 2003 року набуло нового значення і поняття "корпоративні права", як права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами (ст. 167).

Істотними відмінностями визначення поняття корпоративних прав, наведеного у Законі України "Про оподаткування прибутку підприємств" та у Господарському кодексі України є те, що у Законі корпоративні права визначаються як право власності на статутний фонд, а Кодекс розглядає корпоративні права не як право власності на частку, а як правомочності особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації. Проте, необхідно зазначити, що згідно зі ст. 12 Закону України "Про господарські товариства" товариство є власником майна, переданого йому засновниками і учасниками у власність. Тобто, після того, як особа зробила вклад до статутного фонду господарського товариства, вона перестає бути власником такого вкладу.

Звідси можна зробити висновок, що корпоративне право – це різновид права власності за об'єктним критерієм. Однак у силу необмеженості кола об'єктів, що можуть перебувати у власності, такий підхід не спроможний задовольнити потреби теорії та практики.

З цього визначення випливають три тези:

по-перше, суб'єктом корпоративних прав є лише та особа, чия частка в господарській організації визначається у статутному фонді (майні);

по-друге, корпоративні права виникають тільки щодо тієї організації, яка є господарською та наділена майном (статутним фондом);

по-третє, перелік правомочностей, які надають корпоративні права, визначається законом і статутними документами такої господарської організації та ними обмежується.

Некоректним видається формулювання про те, що суб'єктом корпоративних прав є та особа, господарської організації чия частка визначається у статутному фонді (майні), (ч. 1 ст. 167 Господарський Кодекс України), адже особа є суб'єктом корпоративних прав не тому, що в господарській організації її частка визначається у статутному фонді (майні), а тому що виключно внаслідок набуття права на частку статутному фонді (майні) господарської організації та лише у зв'язку із володінням правом на таку частку у особи виникають корпоративні права. Окрім того, корпоративні права акціонерних товариств відображаються у володінні акціями товариства і не відображаються у статутних документах товариства.

Друга теза окреслює коло кореспондентів корпоративних прав господарськими організаціями. Проте, вітчизняне законодавство не містить визначення господарської організації, однак, наведене у ст. 55 Господарського Кодексу України визначення господарської діяльності дає підстави стверджувати, що господарська організація – це юридична особа (суб'єкт господарювання), яка може здійснювати як підприємницьку, так і некомерційну господарську діяльність, а суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію, мають відокремлене майно та несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Відповідно до ч.1 ст. 167 Господарського Кодексу України частка особи може визначатись не лише у майні господарської організації і у статутному фонді.

Таким чином можна зробити висновок, юридичні особи – це кореспонденти корпоративних прав, суб'єкти господарювання, у майні яких установчими документами визнана частка учасників.

З урахуванням викладеного можна вважати, що досліджувані права виникають в учасників не будь-якого корпоративного підприємства. Адже відповідно до ч. 5 ст. 63 Господарського Кодексу України корпоративним є підприємство, яке утворюється, як правило, двома або більше як засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами через корпоративні права, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів і ризиків підприємства. Тому асоціювати корпоративні права з поняттям «корпоративне підприємство» і з поняттям «корпорація», на нашу думку, недоречно.

Третя теза покликана окреслити коло корпоративних прав. Недоліком відповідної норми ст. 167 Господарського Кодексу України є наведення приблизного невичерпного переліку корпоративних прав. Оскільки коло та зміст корпоративних прав залежить не лише від організаційно-правової форми господарської організації, розміру частки а й від волевиявленням учасників, об'єктивованого в установчих документах, навряд чи можна навести більш-менш повний перелік корпоративних прав. Не вдалим є і посилання на правові джерела – закон та статутні документи, оскільки вони можуть передбачати певні права учасника господарської організації, які не є корпоративними. Крім того, те, що норми, які регулюють певні відносини, містяться в законах і статутних документах, є загальновідомими і не потребують окремого відображення.

На нашу думку, доцільніше визначити корпоративні права учасника як певні можливості особи щодо суб'єкта господарювання, які виникають у зв'язку та внаслідок набуття права на визначену частку в майні такого суб'єкта господарювання.

У науковій літературі висловлюється думка, що поняття “корпоративні права” нерозривно пов'язане з корпоративними обов'язками суб'єкта щодо юридичної особи [10, с. 259], про збірність поняття “корпоративне право”, яке містить не лише права, а й обов'язки [8, с. 133].

Носієм корпоративних прав акціонерного товариства є акція, яка у структурі капіталу є безстроковою вимогою і вона найповніше репрезентує капітал. Обсяги капіталу, які можуть бути визначені за межами ринку показують акції. В існуванні ефективного ринку акцій зацікавлені власники акцій, тому що таким чином вони реалізують максимальну вартість, яку визначає покупець з наміром та спроможністю найефективнішого використання капіталу.

Особливої значущості набувають норми публічного права в регулюванні діяльності акціонерних товариств. Так, Закон “Про акціонерні товариства” передбачає обов’язковий щорічний аудит, звітування, розкриття інформації тощо. Для реалізації корпоративних прав на участь у загальних зборах акціонерів та відчуження акцій необхідні дані, що містяться в реєстрах власників іменних акцій. При обороті акцій публічного акціонерного товариства слід враховувати вимоги законодавства про цінні папери та правила фондової біржі тощо. В Україні, крім зазначеного вище, з корпоративним законодавством також безпосередньо пов’язане приватизаційне, банківське, страхове та інвестиційне законодавство. Це спричинено наявністю трьох груп акціонерних товариств, для яких у спеціальному законодавстві можуть передбачатися особливості правового регулювання:

- а) у сферах страхової, банківської та інвестиційної діяльності акціонерних товариств;
- б) ті, що створені на базі організацій агропромислового комплексу;
- в) сформовані на основі приватизованих державних і комунальних підприємств.

Носієм корпоративних прав інших товариств корпоративного типу є частка у статутному фонді такого товариства.

Однак корпоративним правам учасника, вочевидь, кореспондують корпоративні обов’язки господарської організації. Крім того, набувши корпоративних прав щодо певної господарської організації, особа може одночасно набути щодо цієї організації певних обов’язків. Права суб’єкта господарювання, які кореспондують обов’язкам його учасника, набутим разом із корпоративними правами, в силу норми ч. 1 ст. 167 Господарського Кодексу України, не визнаються корпоративними. “Більшість визначень корпоративних прав особи, запропонованих в літературі, не охоплюють вказані правомочності господарської організації щодо свого учасника, хоча існують намагання об’єднати права й обов’язки учасника перед господарською організацією єдиним поняттям “корпоративне право” [10, с. 259]. Як зазначає В. Кравчук, корпоративне право – це сукупність усіх обов’язків та прав, які виникають до конкретної юридичної особи [10, с. 259]. Однак навіть це визначення не включає до корпоративного права можливості господарської організації щодо свого учасника. Якщо такі права не є корпоративними» то якими ж вони є. Виходить, що корпоративним правам учасника кореспондують корпоративні обов’язки господарської організації, а корпоративним обов’язкам учасника кореспондують некорпоративні права господарської організації.

В теорії та практиці управління корпоративними правами, під впливом змісту ст. 11 Закону України “Про господарські товариства”, трансформованого у ст. 117 Цивільного Кодексу України, сформувався помилковий погляд на корпоративні обов’язки учасника. Статтю 11 Закону України “Про господарські товариства” та статтю 29 Закону України «Про акціонерні товариства» передбачені наступні обов’язки учасників товариства:

- дотримуватися установчих документів товариства та виконувати рішення загальних зборів, інших органів управління товариства;
- виконувати свої зобов’язання перед товариством, в тому числі пов’язані з майновою участю, а також вносити вклади (оплачувати акції) у розмірі, порядку та засобами, передбаченими установчими документами;
- не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність товариства;
- нести інші обов’язки, якщо це передбачено законодавством України й установчими документами.

Слід зазначити, що ці обов’язки закон не визначає як корпоративні. Із змісту зазначених Законів вбачається, то окреслені у них обов’язки учасників перед товариством

носять загальний характер. Такі ж обов'язки перед товариством несуть будь-які особи, пов'язані із ним не лише засновницькими, а й трудовими, договірними та іншими відносинами. По-суті, ці зобов'язання зводяться до загально-правових положень про обов'язковість дотримання вимог нормативно-правових актів (у тому числі локальних) та при виникненні зобов'язання – виконувати його належним чином. Істотних особливостей щодо кола обов'язків і порядку їх виконання учасниками порівняно з іншими особами законодавство не передбачає, а тому втрачається така важлива ознака, як нерозривний зв'язок такого обов'язку із правом особи на частку в майні господарської організації. Зазначене не спростовує можливості існування корпоративних обов'язків особи перед господарською організацією, однак ставить під сумнів належність до них саме тих обов'язків, які вказані у цій статті.

Оскільки установчими документами господарських організацій можуть визначатись обов'язки учасника, які виникли лише внаслідок та у зв'язку із набуттям права на частку в майні господарської організації, доцільно сформулювати таке визначення корпоративного права особи, яке б охоплювало взаємні можливості як учасника, так і господарської організації.

Висновки і пропозиції. На нашу думку, термін корпоративні права можна визначити як певні взаємні можливості особи та суб'єкта господарювання, що утворюються у зв'язку та внаслідок набуття особою права на визначену частку в майні такого суб'єкта господарювання. Запропоноване визначення дозволяє вести мову про взаємні корпоративні обов'язки вказаних суб'єктів які зумовлюють необхідність певної поведінки вказаних суб'єктів спрямовану на здійснення їх корпоративних прав.

Наведене визначення дозволяє стверджувати що визначальною ознакою корпоративних прав є підстава їх набуття. Будь-які права які отримує особа у зв'язку та внаслідок набуття права на визначену частку в майні суб'єкта господарювання, у такому випадку, мають підставу називатись корпоративними та не зводяться лише до традиційних прав на участь в управлінні та розподілі прибутку суб'єкта господарювання.

Використана література:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18-20. – С. 144.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – С. 356.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. (із наступними змінами) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. (із наступними змінами) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 1.01.1995 р. (із наступними змінами) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
6. Декрет Кабінету Міністрів України "Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств" від 31.12.1992 р. № 24-92 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Кузнецова Н.С. Корпоративні правовідносини: поняття, сутність, правова природа / Н.С. Кузнецова // Проблеми охорони прав суб'єктів корпоративних правовідносин: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, посвяченої 10-ій річниці створення Лабораторії з вивчення проблема корпоративного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України. – Івано-Франківськ: Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника, 2012. – С. 91-93.
8. Корпоративне управління: Монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова; За ред. проф. І. Спасибо-Фатєєвої. – Х.: Право, 2007. – 500 с.
9. Борисова В.И. Корпорация – организационно-правовая форма корпоративных отношений / В.И. Борисова // Альманах цивилистики: Сборник статей. – 2008. – Вып. 1. – С. 249-269.
10. Кравчук В.М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики / В.М. Кравчук. – К.: Істина, 2005. – 720 с.
11. Саракун І. Б. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) (цивільно-правовий аспект): Монографія / І. Б. Саракун. – К.: НДІ приватного права і підприємництва АпрН України, 2009. – 156 с.

12. Румянцева С. Переваги Закону «Про акціонерні товариства» / С. Румянцева // Цінні папери України. – 2008. – № 39 (531).

REFERENCES

1. The Commercial Code of Ukraine dated 16 January 2003 N 436-IV [Hospodarskyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. # 436-IV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2003, No. 18-20, p. 144.
2. The Civil Code of Ukraine dated 16 January 2003 № 435-IV [Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. # 435-IV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2003, No. 40-44, p. 356.
3. The Law of Ukraine “On Joint Stock Companies” dated 17 September 2008. (with certain amendments) [*Zakon Ukrainy «Pro akcionerni tovarystva» vid 17 veresnya 2008*]. The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. The Law of Ukraine “On Business Companies” dated 19 September 1991 (with certain amendments) [*Zakon Ukrainy «Pro gosподарski tovarystva» vid 19 veresnia 1991*]. The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. The Law of Ukraine “On Enterprise Profit Tax” on 01 January 1995 (with certain amendments) [*Zakon Ukrainy «Pro opodatkyvannya prybutku pidpryyemstva» vid 01 sichnya 1995*]. The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
6. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On Regulation of the activities of businesses, created with the participation of state-owned enterprises” dated 31 December 1992 № 24-92 [*Dekret Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro vporiadkuvannya diialnosti subiektiv pidpryyemnytskoi diialnosti, stvorenykh za uchastiu derzhavnykh pidpryyemstv" vid 31.12.1992 r. # 24-92*]. The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
7. Kuznetsov N.S. Corporate relationship: the concept, the essence, the legal nature [*Korporatyvni pravovidnosyny: poniattia, sutnist, pravova pryroda*]. Problems of human subjects securities of corporate relations: Proceedings of the International Scientific Conference, dedicated to the 10th anniversary of the Laboratory for the Study of the corporate right issues of Corporate Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ivano-Frankivsk Carpathian University named after V. Stefanik, 2012, pp. 91-93.
8. Spasibo-Fatyeyeva I., Kibenko A., Borisova V.; Ed. prof. I. Spasibo-Fateeva. Corporate Governance: Monograph [*Korporatyvne upravlinnia: Monohrafiia*]. Kharkiv, Right, 2007, 500 p.
9. Borisova V.I. A corporation as organizational and legislative form of corporate relations [*Korporatsyia – orhanyzatsyonno-pravovaia forma korporatyvnykh otnoshenyi*]. *Almanakh tsyvylystyky: Sbornyk statei – Almanac of civilities: Collection of articles*, 2008, Vol. 1, pp. 249-269.
10. Kravchuk V. Corporate Right. Scientific and Practical Commentary of Legislative and Judicial Practice [*Korporatyvne pravo. Naukovo-praktychnyi komentar zakonodavstva ta sudovoi praktyky*]. Kyiv, Istyna, 2005, p. 720.
11. Sarakun I.B. Implementation of corporate human participants (founders) (civil side): Monograph. [*Zdiisnennia korporatyvnykh prav uchastnykamy (zasnovnykamy) (tsyvilno-pravovyi aspekt): Monohrafiia*]. Kyiv, Institute of Private Law and Business of Law of Ukraine, 2009, 156 p.
12. Rumiantseva S. Benefits of the Law “On Joint Stock Companies” [*Perevahy Zakonu «Pro aktsionerni tovarystva»*]. *Tsinni papery Ukrainy – Securities Ukraine*, 2008, Vol. 39 (531).

Рецензія: д.е.н., проф. Андрушків Б. М.

Reviewed: Dr., Prof. Andrushkiv B. M.

Received: September, 2014

1st Revision: October, 2014

Accepted: November, 2014

